

Močni Janez.

Bila je nekdanj močna žena, katera je imela sina, ki so ga imenovali, akoravno je bil šele sedem let star, močni Janezek. „Mi smo revni ljudje“, pravi mu mati nekdanj, „zato glej in poišči si kako službo. Poprej pa pojdi v gozd in prinesi precéj drv, da bom videla, ako si že dovolj močan, da te pošljem v tujino.“

Janezek je zelo žalosten ter prinese le malo butaro drv domov. Zato ostane doma še sedem let. Čez sedem let ga zopet mati pošlje v gozd. Sedaj je pa bilo drugače. Smreke je izdiral, kot bi bile bilke, ter nosil domov, kot bi bile žveplenke.

Mati ima sedaj dovolj kuriva za več let in Janez se poda v tujino. Vstopi v službo k skopemu kmetu ter ne zahteva za letno plačilo nič drugega, kot da sme kmetu ob letu eno zaušnico dati. Kmet ga pošlje drugi dan v gozd, da naj zvozi posekani les domov. Ker pa konjema preveč naloži, ne moreta se z mesta premakniti. Jezen izpreže Janez konje, jih vrže k drvam na voz ter privleče vse skupaj kot veter domov. Ko kmet to vidi, se prestraši ter z grozo misli na obljubljeni zaušnico. Ne reče vendar nič, ampak se vsede z vso družino h kosilu. Tu se gospodar prepriča, da Janez potrebuje več, kot vsa druga družina skupaj. Prepriča se, da mu Janez pojé v enem letu hišo in kmetijo.

Premišljuje, kako bi se ga iznebil. Slednjič mu reče: „Moji ženi je padel pred par dnevi prstan v vodnjak. Splezaj doli in poišči ga.“ Janez uboga. Komaj pa je bil doli, vržeta kmet in hlapec debele kamene nanj.

„Stran s kokošmi zgoraj“, vpije Janez, „one brskajo pesek v vodnjak.“ Sedaj vzame kmet s hlapci v kapelici zvon ter ga vrže v vodnjak. Ta naj pokrije Janeza. „Kako čedna kapica za mene!“ sliši se iz globine. Sedaj jim ne ostane nič drugega kot mlinski kamen. Vržejo torej tudi mlinski kamen nanj. „Stojte!“ vpije Janez, „sedaj imam prstan, pojdite mi z luči, jaz pridem!“ Z zvoncem na glavi in z mlinskim kamenom na roki se prikaže Janez.

Kmet se zopet z grozo spomni na zaušnico, katero bo od Janeza ob letu dobil. Podari torej veliko denarja Janezu in ga odpusti.

Močni Janez je potoval še več let po svetu ter si s svojo močjo pridobil veliko bogastvo. Slednjič se poda k svoji materi ter živi z njo veliko let v zadovoljnosti.

Janez je bil vedno svoji materi pokoren. Bog mu je dal zaradi tega veliko telesno moč. Ker je bil ubog, moral si je po svetu svoj kruh služiti. Bog ga je obvaroval vseh nesreč. Vrnil se je domov zdrav, vesel in bogat. Prepričal se je, kako resničen je rek:

Le delaven in priden bod',
zakladov našel boš povsod!

Memoriranje. (Petje.)

Zvonček.

(Glej Slavček II. stran 3.)

Ob zori zvonček poje:
bim bom bim bom bim bom,
molitve molim svoje,
na delo hitel bom.

Zvoni „Mariji ave!“:
bim bom bim bom bim bom,
minile so težave,
spočil se jaz tud' bom.

Ob osmih v cerkev vabi:
bim bom bim bom bim bom,
opoldne pa ne zabi
vabiti me na dom.

Preglasno poje časi:
bim bom bim bom bim bom,
veselje se nam glasi,
tud' jaz vesel naj bom.

Le kadar mrtvim klenka:
bim bom bim bom bim bom,
takrat je pesem grenka,
pa kliče v večni dom.

Zvonček.

Potnik hodi po stezi,
po domovju hrepeni;
zvonček poje na gorici,
čuj! večernico zvoni.

In popotnik se odkrije
in poslušaj mill glas:
„Zvonček ljubi, zvonček dragi!
Ti k pokoju vabiš nas.“

Sladko spite! vsem zapoješ,
skrb težave odpođiš;
kdaj li, zvonček, tudi sreč
mojemu mir zazvoniš?“

Zvon na poti.

Otrok je bil, ki nikdar ni
v nedeljo hodil k maši.
In kadar zval je zvon ljudi,
tedaj je bil na paši.

Ne klenka, klenka v linah zvon,
plašili pač so mati!
A strah in groza! — zadaj on
čez njive kolovrati.

Dé mati mu: „Pozivlje zvon
v cerkveni hram glasno te,
in če ne greš, naenkrate on
prišel bo jezen pó-te.“

Otrok od straha samega
ihtéč kot v sanjah bega,
da hudi zvon ne vzame ga
in da ne skriva v sé ga.

Na tó otrok: „Kako le bi
prikimal zvon po méne?“
In že, kot šel iz šole bi,
na trate gre zeléne.

Čez polja trate in steze
čez hrib in cesto belo
hiti, beži, kot veter gré,
v cerkveni hram, v kapelo.

In kadar na gospodov dan
zvon zopet se razléga,
tedaj ne čaka, da čez plan
prišel bi spet po njéga.

Po Goetheju — A. Funtek.

Iskanje glasu itd. — kakor pri prejšnjih vajah.

Solski zvonček.

(Glej Slavček I. stran 5.)

Zvon iz line.

(Glej Slavček I. stran 5 in 6!)

Zvonikarjeva pesem.

(Glej Slavček II. stran 21.)

(Dalje prih.)

Vestnik.

Žalostna obletnica. V nedeljo, dne 10. t. m., je preteklo prvo leto po nesrečni smrti preblage cesarice Elizabete. Po celi Avstriji so se brale maše-zadušnice za prerano umrlo cesarico in na javnih poslopih so bile razobešene črne zastave.

Učiteljski konvikt: Gospod Mihael Vrbič nabral v Sodražici 1-60 gld.; gđc. Ivanka Mikuževa 3-70 gld.

Častna člana „Zaveze“. XI. skupščina „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ je imenovala enoglasno in z velikim navdušenjem ljubljanskega župana, blagorodnega gospoda Ivana Hribarja, in deželnega odbornika, blagorodnega gospoda dr. Ivana Tavčarja, zaradi zaslug, ki sta si jih pridobila za slovensko učiteljstvo in solstvo svojim častnim članom. — Prav tako! Javno pokažimo

spoštovanje in čast svojim prijateljem! Novima častnima članoma od srca častitamo na tem zasluženem odlikovanju od strani slovenskega naprednega učiteljstva!

Od upravnega sodišča. V Krškem sta ljudska in meščanska šola, ki sodita po obstoječih šolskih zakonih obe v kategorijo javnih ljudskih šol, katere so v prvi vrsti podložne in podrejene krajnemu šolskemu svetu. Radi meščanske šole krške so pa začele v novejšem času kranjske šolske gosposke dvojiti, da bi bila tudi ona enako ondotni ljudski šoli podložna krajnemu šolskemu svetu tako, da je moralo naposled naučno ministrstvo to potrditi. Zoper razsodbo ministrstva se je pritožil na upravno sodišče krški nadučitelj g. A., ki je hotel imeti kot zastopnik svoje ljudske šole pravi glas in sedež in ne samo posvetovalni glas v krajnem šolskem svetu. Upravno sodišče je 13. t. m. razpravljalo o tej zadevi in pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo.

Enajsto stoletnico Pavla Dijakona so praznovali v Čedadu. Pavel Dijakon, ki je umrl leta 799, je bil znamenit zgodovinar; najbolj se je proslavil s svojim delom „Historia Langobardorum“. Svojo udeležbo je naznanilo okoli 100 znanstvenih društev in zavodov, med temi tudi „Matica Slovenska“.

Ročni katalog za šolsko leto 1899/1900 z imenikom slovenskih ljudskih šol in učiteljstva na Kranjskem, Sp. Štajerskem in Primorskem in z osebnim staležem kranjskega ljudsko-šolskega učiteljstva izide v par dneh. Katalog za 75 učencev in imenik stane 70 kr., s poštino 75 kr. Za 100 učencev 75 kr., za 125 učencev 80 kr., za 150 učencev 85 kr. itd. Imenovano delce se je kolegom že minulo leto prikupilo, zato smo prepričani, da bode vse slovensko učiteljstvo radostno in v obilnem številu seglo po njem. Cena je tako nizka, da ne more nižja biti. Ker naročajo mnogi kolegi „Ročni katalog“ kot uradno tiskovino z drugimi šolskimi tiskovinami na račun krajnega šolskega sveta, je založnik g. Rih. Šeber odjemavcem šolskih tiskovin popustil pri „Imeniku“ 20 kr., da dobé tako odjemavci „Imenik“, ki je vezan z „Ročnim zapisnikom“ brezplačno.

Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja deklška šola je sklenila dne 15. mal. srpana slovesno svoje tretje šolsko leto in sicer z jako povoljnimi uspehi. Po skupni zahvalni službi božji je razdelil ravnatelj gojenkam izpričevala in s primernim nagovorom odpustil tretjeletnice iz zavoda. V lepih besedah se je v imenu svojih kolegij gdč. Silva Derčeva poslovila od zavoda ter zahvalila ravnatelja in učiteljstvo za skrbno vodstvo in izobrazbo, zagotavljajoč, da se bodo vse tovarišice tega svojega izobraževališča kot prve njega gojenke vedno s hvaležnostjo in ponosom spominjale. — Zavod je štel 67 gojenk v treh letnikih, in sicer deloma iz Ljubljane, deloma sploh iz Kranjske in drugih slovenskih pokrajin. — Med njimi jih je nekaj uživalo J. Gorupove ustanove. — Obvezni učni predmeti so bili: veronauk, slovenski jezik in slovestvo, nemški jezik in slovestvo, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, vzgojslovstvo (v II. in III. letniku), gospodinjstvo (v III. letniku), ženska ročna dela; prostovoljni pa: laščina (v dveh tečajih), petje, lepomisje, telovadba, stenografija. — Poučevalo je sve te predmete poleg treh učiteljic 12 (večinoma srednješolskih) učiteljev in eden zdravnik. — Zavod je že dokaj dobro oskrbljen z raznimi učnimi zbirkami in s precejšnjo knjižnico slovenskih, hrvaških, nemških in tudi francoskih knjig. Med darovatelji preteklega šolskega leta se morajo omeniti zlasti slavni češki potovalec dr. Emil Holub, ki je poslal šoli lepo število dragocenih prirodnin, nadalje g. Ferd. Schulz, gdč. voditeljica E. Gusl i. dr. — Ob vseh dinastičnopatrijotičnih praznikih se je udeleževal zavod skupne službe božje; tako se je tudi začelo šolsko leto in končalo vsako poltje s skupno sv. mašo. Trikrat so imele gojenke skupno izpoved in sv. obhajilo.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 3275 Na petrazredni c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji je stalno popolniti 11. učno mesto z letno plačo 500 gld., letno aktivitetno doklado 100 gld. in pravico do šest petletnic po 50 gld.

Obeh deželnih jezikov popolnoma zmožni prositelji naj vložijo svoje pravilne opremljene prošnje (tudi izpričevalo učne usposobljenosti) potem predstoječega c. kr. okrajnega šolskega sveta do 28. kimavca t. l. pri c. kr. rudniškemu ravnateljstvu.

C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji, dne 2. kimavca 1899.

Št. 808

o. šol. sv. Na enorazredni ljudski šoli v Banjaloki je razpisano učiteljsko in voditeljsko mesto s sistemizovanimi prejemki v stalno, oziromačasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje je vlagati predpisanim potem do 30. kimavca tu-sem.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju, dne 9. kimavca 1899.

Gospodarski program.

Naslednje tvrdke darujejo od iztržka, oziroma dobička, ki jim ga dá zaslužiti učiteljstvo, degovorjene odstotke v prid učiteljskemu konviktu. Vsakdo (vsaktera) pa blagovoli zahtevati, da se vsaka vsota, ki jo odjemavec izplača, zabeleži v prid konviktu.

1. **Jos. Petrič** — zaloga raznovrstnih šolskih zvezkov, peres z napisom: „Učiteljski konvikt“ in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6.
2. **Knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg** v Ljubljani, Kongresni trg.
3. **Miličeva tiskarna** — zaloga uradnih spisov i. t. d. — v Ljubljani, Stari trg.
4. **Národna tiskarna** v Ljubljani, Kongresni trg.
5. **Šeberjeva tiskarna** v Postojini, zaloga uradnih spisov itd.
6. **Gričar & Mejač**, trgovina z narejenimi oblekami za dame in gospode v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
7. **Fran Ksav. Souvan**, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Mestni trg.
8. **Fran Kraigher**, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg.
9. **Anton Krejči**, zaloga moških in ženskih klobukov v Wolfovih ulicah v Ljubljani.
10. **J. Soklič**, trgovina s klobuki v Ljubljani, Pod trančo.
11. **Kavčič & Lilleg** — „Pri zlatorogu“ — trgovina s specerijskim blagom v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
12. **Jeglič & Leskovic**, trgovina s specerijskim blagom na Jurčičevem trgu v Ljubljani.
13. **F. P. Vidic & Comp**, Tovarna lončenih peči in glinastih izdelkov, opekarna, zaloga stavbinskega blaga v Prešernovih ulicah v Ljubljani.
14. **Filip Fajdiga**, mizar in trgovina s pohištvo v Prešernovih ulicah št. 50 (nasproti novi pošti) v Ljubljani.
15. **Maks Domicelj**, zaloga moke iz mlina Vinka Majdiča po en gros cenah v plombovanih vrečah po 10, 25, 50, 85 in 100 kg. na Rimski cesti (Mundova hiša) v Ljubljani.
16. **Fran Šturm**, krojač na Bregu v Ljubljani.
17. **J. N. Potočnik**, krojač, Dunajska cesta v Ljubljani.
18. **B. Schmeltzer**, zaloga stolov, Šelenburgove ulice v Ljubljani.
19. **Ivan Bonač**, zaloga šolskih knjig, svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda in raznih drugih šolskih potrebščin v Ljubljani, Šelenburgove ulice.

Banka „Slavija“ v Pragi — glavno zastopstvo za slovenske dežele v Ljubljani — vzajemno zavarovalno društvo, daje od učiteljskih zavarovanj provizijo „Zavezi slovenskih učiteljskih društev.“

Zavedno učiteljstvo prosimo, da po geslu „Svoji k svojim!“ podpira v prvi vrsti te tvrdke.